

Una dutxa calenta després de la dura jornada de treball era un dels grans moments del dia per a l'Enric. Li agradava mirar com l'aigua li arrencava el fang del cos i acabava engolint pel foradet de la banyera. No podia evitar que li recordés aquella pel·lícula de terror tan famosa.

Va sentir el soroll de la torradora mentre es posava la jaqueta. Va agafar la torrada i se la va posar entre les dents mentre encaixava els braços a les mànigues. No volia perdre ni un segon. Sabia que els avis del casal sopaven molt d'hora.

En arribar, va copejar la porta amb la mateixa intensitat que el cor li batejava d'emoció. Però aquesta es va diluir de cop quan van obrir.

La seva primera sensació va ser de tristesa, de la qual es va contagiar pràcticament sense adonar-se'n. Totes aquelles ànimes arrossegant les seves envellides carcasses semblaven esperar que se'ls apagués la llum amb resignació. Com si l'única cosa que els quedés ja per fer fos travessar el pont que els dugui a una altra vida, on possiblement puguin recuperar la força i la plenitud que el temps els havia pres lentament. Ell no concebia aquella situació amb normalitat. Havia vist els seus pares cuidar dels seus avis fins a la mort. Va accedir a l'interior amb el pretext que havia de fer un treball d'història per a la universitat. De tota manera no semblava que a la infermera

li fes cap nosa la seva presència. Probablement, perquè aquells ancians rebien menys visites de les que voldrien en realitat. Qualsevol distracció o possibilitat de sentir-se útils els aniria molt bé.

No va trigar a entaular conversa amb un entranyable grup d'ancians que encara conservaven la capacitat de raonar, i que solien agrupar-se al jardí del casal.

No va esperar que un tema de conversa fos propici per preguntar pel cementiri que la seva àvia esmentava en el seu relat. Però només alguns d'ells recordaven haver sentit parlar d'un antic cementiri desaparegut feia molts anys. O potser només era la necessitat de gaudir de la companyia de qui estigués disposat a escoltar-los. No volia deixar-se cap detall que el pogués ajudar, així que els va preguntar si coneixien històries de por que s'haguessin pogut sentir durant la seva infantesa.

El problema és que entre aquests ancians no n'hi havia cap que arribés als setanta anys. La data de la carta de la seva àvia els quedava encara una mica lluny.

Quan va creure que no hi havia res més a espremer a les memòries d'aquells avis, es va apropar a un grup de gent més reduït, però d'edat més avançada. Eren els pocs ancians octogenaris que hi havia al casal, i al sentir les preguntes indiscretes de l'Enric semblava que sentien una certa exaltació a través d'aquelles mirades perdudes. Sobretot quan els va preguntar per històries d'éssers que haurien despertat de la seva pròpia mort.

De tota manera, era pràcticament impossible treure'ls una sola paraula, sobretot a la senyora Francesca, que es va senyar i va fer tres petons a la creu que duia penjada al coll.

La pitjor reacció, però, la va tenir una dona que deuria tenir gairebé noranta anys. Semblava una de les ànimes més solitàries que residien al casal. De fet, ni tan sols semblava que estigués escoltant quan l'Enric parlava amb la resta d'ancians. Tenia una llarga cabellera blanca i arissada i un rostre molt ben conservat tot i les arrugues que el temps li havia anat penjant amb els anys.

Mentre l'Enric parlava, ella tenia la mirada perduda al buit. De sobte i sense saber per què, va començar a cridar i gemegar com si

fos una nena petita. L'Enric no sabia per què havia reaccionat així, però li va semblar que aquells crits eren de por i de dolor.

Les infermeres se la van emportar a algun lloc del recinte entre dolces paraules perquè es calmes:

—Tranquil·la, Gina, que som aquí per ajudar-la —deien, mentre alguns ancians es burlaven i es tocaven el cap amb el dit com si aquella dona no girés del tot rodó.

—No pateixis, noi, que no és culpa teva. Aquesta no hi toca des de ben petita. Diuen que amb cinc anys va deixar de parlar i no ha tornat a dir una sola paraula en tota la seva vida —deia amb un somriure desdentat un dels primers ancians amb els quals havia parlat feia una estona.

L'Enric va pensar que era una autèntica llàstima que els únics ancians de més de vuitanta anys, com la Gina o la Francesca, es trobessin en un estat de salut tan lamentable. Segurament haurien pogut ajudar-lo molt uns anys enrere. Però en aquell moment semblava impossible treure informació dels seus records. Tenien afectada inclús la capacitat de parlar.

Es disposava a marxar, no sense un cert remordiment de consciència per haver fet plorar la Gina. Però el cert és que la seva curiositat començava a anar en augment.

Va ser quan ja era a prop de la porta de sortida quan va veure aquell home. En un racó. Assegut al llindar de la mort i desafiant-la amb la mateixa fermesa amb què devia haver viscut tota la seva vida. Devia tenir més de cent anys. Tenia el rostre marcat per una llarga vida i la mirada clavada a la llar de foc, que semblava portar anys sense funcionar. El cert és que no calia, el foc el tenia ell a la mirada.

Si hi havia una escletxa de realitat en les paraules de l'àvia de l'Enric, aquell home n'havia de saber alguna cosa. Ell ja devia ser un home adult quan ella va desplegar aquelles paraules en tinta. Després que la infermera li donés el seu nom, es va apropar a ell amb un respecte molt superior al que havia tingut amb la resta d'ancians de forma inconscient.

—Senyor Domènech —va dir titubejant—. Em dic Enric.

En aquell moment es va adonar que li faltava el braç esquerre. L'ancià ni tan sols el va mirar, així que va decidir anar al gra.

—Miri, he trobat una carta escrita per la meva àvia ja fa molts anys. És un relat que parla de vampirs. En coneix, vostè, d'històries de vampirs?

En aquell moment va captar la seva atenció, tot concedint-li una mirada tan dura que faria tornar els dimonis més atrevits de nou a l'infern. En aquella mirada no s'hi llegia la por de la senyora Francesca ni de la resta d'ancians. Era com si aquell home ja hagués desafiat la mort en innumbrables ocasions i l'hagués mirat directament als ulls.

Per un instant i després d'observar l'Enric durant uns segons, va canviar la seva expressió rígida per dir-li en un to condescendent:

—Hi ha coses que és millor no arribar a conèixer mai, jovenet. Una espurna d'emoció va empentar l'Enric a formular una segona pregunta.

—És possible que existís un cementiri prohibit al poble?

—Ho va ser durant un temps. Després va desaparèixer —va respondre amb molta lucidesa, per l'edat que tenia.

—Però a l'Ajuntament no tenien constància que hi hagués cap cementiri prohibit.

—L'Ajuntament...? Què en sabran, ells! —va contestar.

—I on era aquest cementiri? Tinc entès que n'hi van existir uns quants abans de l'actual.

L'ancià va arquejar una cella. El va mirar fixament durant uns segons infinits, com si pogués llegir-li la ment. Tant que l'Enric se sentia lleugerament intimidat. El somriure d'aquell home es va arrugar per respondre amb un to misteriós:

*Prenent el camí de cendra,
últim alè i te n'has d'anar;
i ascendint l'ànima tendra
gaudeix del so del campanar.*

—Parla del cementiri parroquial? El que es trobava a la plaça de Santa Eulàlia..., no, esperi, a finals del segle XIX ja feia molt de temps que devia estar en desús, si és que no havia desaparegut ja. El campanar... ha de ser el de Santa Maria del Puig, l'antiga església del poble —l'Enric estava segur d'haver-ho endevinat.

L'avi Pius semblava satisfet amb la seva resposta i en un to més amable va dir-li:

—Ets un noi molt llest. Però el que és més important és que puc ensumar la puresa de les teves intencions.

—Per què era un lloc prohibit? —va dir sense saber molt bé a què es referia sobre les seves intencions.

—Si us plau, senyor Domènec —va continuar l'Enric—, és important per mi saber si el que va escriure la meva àvia era real. Ella mai inventava històries, i molt menys d'aquesta mena. A més, sé que el seu avi va morir un 31 d'octubre, perquè sempre m'explicava que cada aniversari de la seva mort anava a visitar el seu sepulcre. La meva àvia n'estava molt, del seu avi —va dir després d'una pausa—. Tant com jo d'ella. Però no va parlar mai de cementiris prohibits, ni de vampirs. En realitat ni tan sols vaig saber mai on estava enterrat el seu avi. Sincerament, tampoc m'ho havia plantejat.

Senyor Domènec, què hi havia allà al pla del Puig?

El seu rostre semblava més tens, i amb una mirada rígida va respondre:

—Estàs completament segur que vols conèixer el poble des de les seves entranyes?

L'Enric va assentir amb el cap.

—Està bé, jove, però vigila cada passa que facis a partir d'ara. No et refiïs de ningú. Té, pren això —va dir demanant que li tragués un anell blanc de la mà—. Et protegirà.

L'Enric no sabia què volia dir, ni tampoc per què li donava aquell estrany anell. Però no va gosar preguntar res. De fet, estava aconseguint el seu objectiu.

—Ara escolta'm bé —va dir en Pius mentre semblava entrar als racons més amagats de la seva pròpia ànima.

*Mai t'apropis al cairat
on el mal observa el poble;
no si el sol ja s'ha amagat,
tothom té temor al noble.
On el vell castell s'enfila
rius de sang s'hi van vessar.
Cremat ara per la Vila,
història nostra a confessar.*

L'avi Pius va aturar-se en sec, i l'Enric apuntava a la seva llibreta tan de pressa com podia, sense entendre res.

—Castell, quin castell...? —va dir repetint una de les paraules que més li havia cridat l'atenció.

—Les ruïnes del castell que regna invisible sobre el punt més antic de la vila —va dir amb energia—. Allà és on s'hi amagava el mal.

—On haig d'anar per trobar respostes? —va preguntar l'Enric intentant treure un raig de llum.

L'expressió de la cara li va canviar, tornant-se una mica menys ferotge:

*Montserrat llum de venjança,
el pagès cultiva l'horta.
Sempre alerta, no descansa,
tota una família morta.
Rugí el pagès de la recança,
és la seva arma més forta.*

La seva enorme mà agafava amb força un bastó que tremolava de records.

—Senyor Domènech, per què no és amb la seva família? Que no en té, potser? —va preguntar sentint molta llàstima de veure aquell home atrapat entre aquelles parets.

—No, a la matança..., a la matança del carrer Madoz van...

Sense adonar-se'n, la demència senil li va esborrar les paraules i també la mirada. Per sort, a l'Enric li va donar temps a apuntar tot allò que li havia dit, tot i que no sabia si tenia algun sentit.

L'Enric no tenia cap intenció de rendir-se. Era conscient que aquell home sabia moltes més coses i el seu objectiu era aconseguir que els les expliqués.

L'Enric caminava pel carrer Gran a pas lleuger. S'havia llevat ben aviat per anar a comprar el pa i d'altres queviures a cal Llàser. Tenien uns cigrons deliciosos. Era un matí fresc, però allà on els rajos de sol il·luminaven es podia notar com la primavera començava a despertar. Al passar per davant del carrer del Taquígraf Garriga, alguna cosa li va portar la veu de l'avi Pius com si fos l'eco al seu interior. «La matança del carrer Madoz».

El carrer de Pascual Madoz és l'actual carrer del Taquígraf Garriga. Aquest fet era conegut per l'Enric perquè només feia uns vint anys que havia canviat de nom i la gent gran encara l'anomenava Madoz. Es preguntava què voldria dir en Pius amb allò de la *matança*. L'Enric observava la normalitat del carrer des de la cruïlla. Una dona amb bata fregava el portal i la part de la vorera que hi havia al davant de casa seva, dos homes parlaven de futbol a pocs metres d'ell; coses quotidianes. Es preguntava quin secret podia amagar aquell carrer.

L'Enric sabia que el carrer Madoz ja existia a mitjans del segle XIX, així que les seves cases més antigues devien ser ja dempeus en aquella època. Per aquest motiu va decidir quedar-se als peus d'aquell carrer i buscar pistes, testimonis o indicis que poguessin ajudar-lo. La seva idea era provar de parlar de nou amb la persona més anciana o, si més no, la que portés més temps vivint allà. «Per què no? Si fins ara havia funcionat», va pensar.

El cert és que aquesta vegada els esdeveniments començaven a posar-se de cara. La Dolors vivia en aquell carrer, i justament tenia la porta oberta. L'Enric la coneixia des de petit.

La Dolors es va posar molt contenta de veure'l. Amb la mare de l'Enric havien estat molt amigues i ara ell era l'únic record d'aquella amistat que la Dolors enyorava. El va convidar a passar per prendre cafè i pastes. L'Enric tenia prou confiança amb la Dolors per a no haver d'esperar el moment oportú per començar a preguntar.

—Dolors, per casualitat sap qui és la persona que porta més temps vivint en aquest carrer?

—Si és clar, és l'Hermínia sense cap mena de dubte.

—L'Hermínia? —va dir aixecant les parpelles amb la tassa de cafè entre les mans—. Digui'm quina edat deu tenir més o menys?

—Deu tenir prop de noranta anys. —Una alenada d'emoció i la seva poca traça, el va fer abocar mig cafè per sobre dels pantalons.

—Caram com crema! —va dir alçant-se de la cadira—. Dolors, on viu aquesta senyora? Li voldria fer algunes preguntes que només ella em pot respondre —va preguntar mentre la Dolors intentava treure la taca dels pantalons amb un drap moll.

—Em sap greu Enric. Però l'Hermínia ja fa anys que no surt de casa. No se si està en condicions de contestar-te res. Però sé que ara la cuida la Marina, la seva neboda. Sembla una noia encantadora però no la conec massa.

—Ja..., i on m'ha dit que viu? —va preguntar sabent de sobres que no li havia dit encara.

—És la casa més antiga del carrer. La primera casa que fa cantonada amb la carretera nacional.

L'Enric es va acomiadar poc després de la Dolors i les seves pastes ensucrades, i es va dirigir a la casa que li havia indicat.

La casa era realment molt antiga, com la majoria de les cases d'aquest carrer. No hi havia timbre, així que va picar a la porta dues vegades amb els artells. El repic dels cops sonava buit. La casa havia de ser molt gran.

Van trigar força a obrir-li la porta, però l'Enric esperava pacient perquè sentia soroll a l'interior. Quan van obrir la seva mirada va impactar amb la d'una jove de cabell llis i ros. Tenia uns ulls marrons ametllats preciosos que semblaven capaços de glaçar el mateix infern. L'Enric va quedar-se immòbil durant un instant. A aquella jove de pell blanca i poca alçada se li va escapar un somriure tímid mentre esperava les primeres paraules de l'Enric que semblava embadalit. Pensava per a si mateix que potser Déu li havia dibuixat el somriure dels àngels perquè la resta poguéssim saber com són en realitat.

El cert és que no anava vestida gaire elegant. Portava una bata de ratlles blanques i blaves, molt pròpia de les tasques domèstiques, i el cabell lligat amb una cua. Però l'Enric no havia tingut abans aquella sensació de nervis irracionals.

Primer de tot es va presentar, tot oferint-li la mà. Va notar un pessigolleig a l'estómac que li era deliciosament desconegut quan va contactar amb aquella pell suau com la seda. L'Enric no sabia per què, però creia que ella va tenir una sensació semblant quan les seves mirades es van trobar per primera vegada. Sense saber com, el somriure d'aquella jove va fer que tot el que l'envoltava es tornés de color gris.

En aquell instant l'Enric va oblidar fins i tot allò que l'havia dut a la casa. En Pius, els vampirs... El món sencer s'havia situat a l'ombra d'aquella jove.

—Jo... voldria fer algunes preguntes si no els sap greu.

La jove no va desconfiar d'ell. El va fer passar al rebedor on hi havia la fotografia d'una parella i una nena. La nena era aquella jove sense cap dubte. Els ulls no li havien canviat.

—Endavant, endavant —va dir fent-lo passar al menjador.

—Moltes gràcies. No vull molestar, però crec que en aquesta casa poden ajudar-me. En concret voldria parlar amb l'Hermínia.

La jove el va fer seure a la taula del menjador, on va posar galetes i cafè. L'Enric no sabia exactament com les podria digerir. A casa de la Dolors ja se n'havia fet un fart. Es va fixar que els mobles de la casa eren molt antics. Potser com la mateixa casa. Tot excepte

un timó de fusta que penjava de la paret i que no concordava amb la resta del mobiliari. Estava clar que qui l'havia penjat devia tenir-li estima.

—Com és possible que no ens haguem vist mai pel poble? —va preguntar l'Enric en un moment en què ja feia estona que s'ho preguntava a si mateix.

—El cert és que surto molt poc. L'estat de salut de la meva tieta és molt precari i sóc l'únic que li queda en aquest món. Em dic Marina.

—Molt de gust Marina, jo em dic Enric.

L'Enric i la Marina van parlar una bona estona. Una estona durant la qual la conversa va ser sorprenentment fluida. Com si no fos el primer dia que parlaven. L'Enric s'hauria quedat parlant amb ella tot el dia. Però en un moment va arribar la pregunta que el tornaria a la realitat forçosament.

—Digues, en què et pot ajudar la meva tieta?

A l'Enric no se li passava pel cap parlar-li de vampirs a la Marina. Així que va sortir-se'n com va poder.

—Doncs, estic fent un recull de dades històriques del poble. Això em porta a parlar amb les persones més ancianes. Ja saps, són els que han viscut més. Podria fer-li un parell de preguntes? Seré molt breu.

La Marina va accedir. L'Enric va percebre que no va saber dir-li que no. Tot i així, el va advertir que possiblement no obtindria respostes coherents. La ment de l'Hermínia anava i venia de manera que, tan bon punt podies trobar-te amb un pou immens de records com amb una consciència buida.

La Marina el va acompanyar a l'habitació de la seva tieta al pis de dalt. L'Enric es va quedar bocabadat uns segons, tot observant els moviments subtils de la seva cintura mentre pujava. Quan es va adonar de la seva actitud descarada, va sentir vergonya. No es que no ho hagués fet mai, però per algun motiu que desconeixia, sentia que la Marina havia de respectar-la.

L'habitació on descansava l'Hermínia era plena de nines de porcellana. L'ordre i la pulcritud eren extrems.

La llum de la finestra es clavava sobre el cos immòbil de l'anciana, asseguda en un balancí. Es pentinava una llarga cabellera blanca i llisa. Aquell escenari i el somriure perdut, segurament en alguna època millor de l'Hermínia, van fer presumir a l'Enric que poca cosa en podria treure. Però, ja que hi era, ho havia d'intentar.

—Hola, Hermínia, em dic Enric.

—Déu vos guard, jove —va contestar amb més lucidesa de l'esperada.

La veritat és que els preàmbuls no eren el fort de l'Enric. A més, no es volia perdre una nova oportunitat com li va succeir amb l'avi Pius. Així que va començar atacant de front.

—Hermínia..., en sap alguna cosa sobre una matança succeïda en aquest mateix carrer? —va preguntar donant per fet que de debò havia succeït.

—Ho veus? —va contestar com si no hagués escoltat ni una sola paraula.

—Què haig de veure, Hermínia? —va dir mirant als costats.

—La Marina et mira de reüll. Em sembla que li agrades —va dir amb una veu molt aguda i un somriure entremaliat.

L'Enric va fer mitja volta i va veure la Marina plegant la roba al fons del passadís on hi havia l'habitació de planxar. Les seves mirades es van creuar de nou, amb un intercanvi de somriures. En aquell moment la Marina va entrar en una altra habitació. Sense saber com ni per què, aquell detall va regalar a l'Enric un petit moment de felicitat que l'acompanyaria la resta de la tarda.

—Què vols saber de la matança? —va preguntar l'Hermínia de sobte i sense perdre el somriure.

—Doncs, el que sàpiga...

—Va ser un d'ells. Va deixar un escenari cruent. Terrible. Els meus germans en van ser víctimes. Jo vaig néixer després —va dir amb un to de veu més baix mentre es passava el raspall per les puntes dels cabells.

—Un d'ells? De qui parla, Hermínia? —va preguntar l'Enric pensant si aquella anciana no devia estar parlant de qualsevol altre episodi de la seva llarga vida.

—Dels dimonis. La mare deia que havia estat un jove que vivia al centre del carrer. En aquest mateix cantó. En despertar del seu llit de mort es va endur els innocents. Un supervivent el va reconèixer sense dubtar. Els dimonis toleren millor la llum acabats de despertar i ho fan molt assedegats. Per això els va sorprendre. La mare em deia que si no feia bondat també se m'emportarien a mi. Però tranquil, ara ells ens protegeixen.

—Qui ens protegeix?

—Els meus germans i tots els altres innocents.

De sobte, va començar a repetir una i una altra vegada una espècie de càntic que devia conèixer des de la infància. «Minyons d'Esparreguera feu bondat i sigueu forts, que els innocents de pedra ens cuiden dels no-morts».

Ja havia repetit aquesta frase un munt de vegades balancejant-se amb la mirada perduda, quan la Marina va entrar a l'habitació.

—Ja t'ho he dit, la lucidesa li va i li ve —va dir mentre li posava un coixí darrere el cap amb molta cura—. Ella es va fer càrrec de mi quan els meus pares van morir. En aquell temps vivíem a Barcelona.

La Marina el va acompanyar a la sortida. L'Hermínia havia de descansar.

—Moltes gràcies per tot. M'agradaria molt tornar-te a veure aviat. He passat una estona molt agradable enraonant amb tu —va dir l'Enric sense creure el que acabava de fer. La Marina es va posar un xic vermella i va tancar la porta sense dir res. No va caldre, el seu somriure va parlar per ella.

L'Enric es va quedar una estona plantat a la porta de la casa. Mirava cap amunt amb l'esperança que la Marina passés per davant de la finestra. Enlloc d'això, es va fixar en un detall. Era una figura esculpida en pedra just a sota del balcó del segon pis. L'escultura representava un nen amb la mirada trista, envoltat de fulles i flors al seu voltant. L'Enric va mirar la resta de balcons de la casa. En totes

s'hi podien trobar aquestes petites escultures. En tenia fins a cinc. Tres donaven al mateix carrer Taquígraf Garriga i dues més a la carretera nacional.

En principi no li va donar més importància, però a mesura que caminava carrer amunt va tornar a veure figures semblants en altres balcons del mateix carrer.

Detalls a les façanes d'algunes cases del carrer del Taquígraf Garriga, antigament carrer de Pascual Madoz

«Que curiós, no m'hi havia fixat mai». Aleshores va caure. «Déu meu! Els innocents de pedra, la matança del carrer Madoz. I si aquestes figures van ser esculpides en honor als innocents morts a la matança?».

L'Enric va buscar durant tota la tarda escultures com aquelles en altres indrets de la vila. No les va trobar enlloc més, excepte en una de les cases que hi ha a la carretera general, però que realment és a pocs metres del carrer Taquígraf Garriga. Potser allà també hi vivien víctimes que jugaven amb els veïns.

No va ser l'únic fet intrigant per a l'Enric. Al centre del carrer Taquígraf Garriga, just a sobre d'un portal, hi havia esculpida la figura del cap d'un animal. Un ratpenat. Un ratpenat endimoniat amb els ullals molt accentuats.

Va pensar que era perfectament possible que les generacions posteriors haguessin esculpit la llegenda a les façanes de les seves pròpies cases per recordar aquells que hi van perdre la vida.

El cert és que aquest tipus d'escultures són molt pròpies del classicisme, i a Barcelona en podem trobar moltes. Potser alguns pensaran que els barcelonins amb segones residències van afegir aquestes escultures durant els anys vint com a simple ornamentació. El que sí que és segur és que les escultures eren posteriors a la construcció dels edificis. L'Enric es feia les següents preguntes: no era estrany que només les trobem en aquest carrer en concret?, no hi havia més barcelonins amb gust per l'art clàssic a tota la vila?, o és possible que aquells que van perdre els seus fills les fessin esculpir en senyal de condol?

Els innocents de pedra: la matança que va consistir en la cruel mort d'un grup de nens, entre ells, els fills d'en Pius, que devien perdre la vida mentre jugaven al carrer. Estaven sorpresos per un vampir que acabava de despertar de la seva pròpia mort, afamat de sang i amb més tolerància a la llum, ja que estava adaptant-se a la seva nova condició. Per això els va poder sorprendre al capvespre.

L'Enric es va llevar a quarts de vuit del matí per preparar la seva visita al balneari. El cert és que s'havia proposat fer-ho més d'hora, però si hi havia una cosa que li costava era matinar.

Abans de dirigir-se a la Puda per primera vegada, va recollir-ne alguna informació. L'Arxiu Puig i la col·lecció privada de fotografies d'un veí d'Esparreguera de nom Ricard Forn van ser de gran ajuda en aquest sentit. Li van ensenyar un munt de fotografies antigues de l'època daurada del balneari. L'Enric es va submergir uns segons en aquell ambient aristocràtic. La gent vestia amb l'elegància pròpia de l'època enmig d'un escenari extremadament luxós. A l'Enric li recordaven les fotografies conservades dels passatgers del *Titànic*.

Habitació de la Puda de Montserrat (fotografia cedida per l'Arxiu Puig)

*Saló-Restaurant de la Puda de Montserrat
(fotografia cedida per l'Arxiu Puig)*

Amb tot plegat, va poder saber que la història de la Puda de Montserrat es remuntava a mitjans del segle XIX, però que a principis del mateix segle ja es tenia coneixement que les seves aigües riques en sofre ja tenien un ús medicinal. Així que la gent ja es deuria banyar sota els clots de fum per on sortien aquestes aigües.

En Salvador Garriga, il·lustre esparreguerí, es va proposar construir dos edificis de banys que ubicaria a banda i banda del riu Llobregat.

La Puda de Montserrat en l'actualitat

En un principi la idea va ser molt ben acceptada per tothom, incloses les autoritats, però el cert és que el senyor Garriga només va trobar inconvenients. Aquest fet el va portar a la desesperació i es va suïcidar.

Tot i així, en Pau Garriga va voler donar vida al somni incomplet del seu germà, i així es van construir els dos edificis, un a cada banda de riu. Per desgràcia, la natura, que no ha semblat mai estar d'acord amb el fet que els homes s'apropriessin d'aquelles aigües, es va endur els dos edificis. Però no es van rendir, i un empresari barceloní de nom Antoni Pujades, va iniciar el projecte nou sobre els fonaments de l'antic edifici. Aquesta vegada en van construir un de més sòlid que pogués resistir les envestides del riu. Així naixia la Puda de Montserrat. Val a dir que el projecte que el senyor Pujades va idear era molt més majestuós, però mai no es va poder completar per diversos motius.

De tota manera, l'edifici que es va construir era força luxós, i allotjaria convidats de l'alta societat que es beneficiarien de les seves prestacions. A partir d'aquell moment i sobretot a principis del segle xx el balneari va viure el seu moment de màxim esplendor.

*Vista aèria del castell d'Esparreguera abans de la construcció del dipòsit d'aigua
(fotografia cedida per l'Arxiu Puig)*

Ja passada la segona meitat del segle xx, els balnearis en general van començar a perdre importància i es va instaurar la moda d'estiuejar a la platja. A més, les contínues riuades l'han deixat en un estat lamentable.

L'Enric va prendre la motxilla carregat d'il·lusió, un bon entrepà de fuet i la quantitat d'aigua suficient per apaivagar la set. També va prendre la clau que en Pius li havia llegat.

Va iniciar el camí que porta a la Colònia Sedó. Es faria llarg però agradable. Feia temps que no passejava per aquells paratges que li portaven molts records de la seva infantesa. Mentre caminava entre aquells arbres, podia veure's al costat del seu pare arreplegant fulles de morera per a la seva col·lecció de cucs de seda, o agafant molsa per al pessebre de Nadal.

El camí fins a la colònia es feia plàcid. Tot era baixada fins arribar fins als peus del mateix Llobregat. Una altra cosa seria el camí de tornada. Durant el camí podia observar l'antiga església de Santa Maria del Puig i l'únic mur conservat del castell d'Esparreguera. Mentre ho feia, imaginava els fets i els personatges que s'havia decidit a investigar. Li era més fàcil fer-ho amb les ruïnes al davant.

Una mica més avall hi havia la Colònia Sedó en funcionament, tot i que no amb l'esplendor que tenia el segle passat. Molts dels seus habitatges es trobaven buits. Però anys enrere va ser la colònia tèxtil més gran de tot l'estat espanyol. Funcionava amb energia hidràulica. La colònia disposava d'una turbina de ferro colat de 1400 CV, que també era la més gran del país.

A l'Enric se li va fer més pesat el camí quan les picades dels insectes van començar a fer efecte mentre la calor anava en augment. Finalment, però, es va plantar davant d'aquell edifici en ruïnes. A l'Enric li va impressionar força. Semblava que el casalot s'ofegava de records enmig de la natura. No l'havia vist mai de tan a prop. El cert és que el seu estat era realment deplorable.

«Com poden deixar que el balneari es consumeixi d'aquesta manera?», va pensar en un primer moment. Però també era conscient que el fet que no pertanyi a l'administració, i sobretot veient que el riu demostrava una i altra vegada que no estava disposat a permetre que l'home li trepitges el territori, era fins i tot lògic que fos així.

Ara, però, tornaria a ser d'utilitat. Almenys per a l'Enric. Aquelles parets devorades pel Llobregat amagaven alguna cosa que hauria de trobar. Un altre bocí d'aquella història oculta en algun lloc.

Va accedir per l'entrada exterior travessant una enorme porta de ferro oxidada. A mesura que avançava pel passadís que condueix a la porta de l'entrada principal els arbres semblaven acotar-se per l'efecte del vent, de manera que semblava que observaven encuriosits aquell qui gosava posar-hi els peus després de tan de temps. En arribar al davant de la porta i empènyer-la va grinyolar desagradablement.

A l'interior la foscor es trencava en diferents columnes de llum que entraven pels forats del sostre, i pels quals aixecaven el vol alguns coloms temorosos de la seva visita. Però en tot cas, segur que no tenien més por que l'Enric. El cert és que mai va ser un noi gaire valent. La soledat d'aquell edifici alimentava les llegendes que l'havien conduït fins allà. Una vegada a l'interior es va adonar que aquella porta era l'accés al que anomenaven Temple de la Salut, que no era més que la cambra de banys. Hi havia un passadís sense fi, envoltat de múltiples cambres adornades amb parets de marbre aplacat, i unes precioses banyeres també de marbre.

L'Enric observava la gran quantitat de llot que hi havia per tot arreu i a l'alçada que es trobaven les restes d'argila, canyes i d'altres vegetals. En un principi li va semblar que el riu havia accedit per les finestres inferiors de l'edifici, però el cert és que el seu pas ho havia inundat tot. Tot i així, encara es podien apreciar bonics detalls com les voltes cilíndriques i d'aresta al sostre de la galeria.

La seva imaginació li permetia viatjar en el temps, tot situant-lo en una època en què tota aquella bellesa perduda somreia sota el seu propi esplendor.

Mentre caminava per l'interior, observant al seu voltant, va arribar a l'únic punt que li era familiar. Es tractava d'una font d'aigua sulfurosa on la seva àvia va ser fotografiada feia molts anys omplint una petita ampolla de vidre. Val a dir que la imatge no tenia res a veure amb el seu estat actual. La fotografia mostrava la font sota una preciosa barana de marbre, ara pràcticament destruïda. Això per no parlar de la pròpia font, de la qual ja no en quedava pràcticament res.

Ja portava prou temps allà dintre per adonar-se que la seva tasca no seria gens fàcil. El cert és que no tenia ni idea de què havia de buscar, ni per on començar a fer-ho. Va passar moltes hores empasant temors, passant calor, gana i aguantant picades. Però allà, en algun lloc, l'avi Pius havia deixat alguna cosa i només ell la podria trobar.

A banda del Temple de la Salut, va revisar el menjador, la cuina, el pati, la terrassa i tots els racons possibles. L'accés al segon pis es presentava molt més complicat. Va caure tres vegades abans no hagués aconseguit enfilarse per pujar, ja que l'escala estava destruïda. Allà hi havia les habitacions, entre d'altres coses. Les mirava una per una, però no era capaç de trobar-hi res que li cridés l'atenció.

Intentava guardar en la memòria cada detall que pogués haver estat manipulat per en Pius, però la natura havia trepitjat aquell indret amb força.

En arribar a l'última de les habitacions al final del passadís, es va adonar que era una de les més ben conservades, i també de les més fosques. Encara hi tenia dos llits de llençols blancs bruts de fang, amb una tauleta de nit al costat de cadascun d'ells. Al costat de la porta hi havia un armari de fusta. Al dirigir la llum vers l'armari va veure que algú havia escrit amb algun objecte punxant la paraula *Puda* a una de les portes.

«Per què hauria de fer mal bé ningú la fusta dels seus armaris, per escriure alguna cosa tan poc ocurrent com el nom del balneari?», pensava mentre enfilava el camí de tornada. «Un moment...».

La paraula *Puda* estava escrita amb les consonants en majúscules i les vocals en minúscules. A l'Enric li va semblar estrany. Es preguntava quina intenció tenia la persona que ho va fer, mentre les dues consonants es van fer grans als seus ulls, i enmig d'aquella foscor tan crua, li van suggerir que les dues lletres PD eren també les inicials d'en Pius Domènech.

Va avançar fins a ser just al davant d'aquell armari que esperava que amagués alguna cosa. En obrir les portes semblava que havien de trencar-se, però a l'interior no hi havia res. Va pentinar cada racó amb la llum de la llanterna. Res de res. «Ostres! Per què ho havia de posar tan difícil aquell vell del dimoni?», va cridar enrabiada, llençant la llanterna contra la paret interior de l'armari.

En fer-ho el soroll que va provocar l'impacte no va ser exactament el que esperava. Va sonar buit. Era molt estrany ja que l'armari es trobava tocant a la paret, i aquelles parets eren molt gruixudes.

Va recordar que els mobles de casa d'en Pius semblaven fets per ell mateix. Potser l'hauria manipulats al seu servei.

Va recuperar la llanterna que havia caigut al terra. Per sort no s'havia trencat i va il·luminar novament el fons d'aquell armari. En un principi res no semblava fora de lloc, però en picar dues vegades la fusta de la part interior, va comprovar de nou que sonava buit.

L'Enric va fer tanta força com va poder per apartar aquell moble. Li va costar molt, però finalment ho va aconseguir, tot descobrint un forat a la paret que alhora custodiava un cofre de fusta amb un pany amb forma de calavera que tenia les dents desalineades. L'Enric va agafar aquell cofre amb molta cura i va provar d'obrir-lo sense èxit. Necessitava la clau. «La clau de l'avi Pius! Ara sí que em serà d'utilitat», va dir mentre buscava la clau a la motxilla.

Va treure la clau de la butxaca, la va introduir i en fer-ho va sentir un murmuri que li va aturar el batec del cor un instant. Es va girar atemorit, però allà no hi havia ningú.

Va decidir continuar tan de pressa com pogués per abandonar la Puda quan abans millor. En donar una volta de clau el cofre va fer un petit soroll que semblava indicar que s'havia obert, però no va ser així.

L'Enric provava d'aixecar la tapa, però semblava que faltava alguna cosa. Aleshores es va adonar que la calavera feia joc i es podia girar. Així ho va fer, i quan l'havia girat 180 graus, va poder aixecar la tapa. A l'interior hi havia un sac de color marró i una nota manuscrita. La nota es trobava al capdamunt i deia el següent:

«Has fet les bruixes visibles als teus ulls, a través dels quals jo he pogut veure el meu successor. No deixis que et toquin el cor. Si el meu instint és encertat, triaràs l'opció correcta; si m'he equivocat, que Déu ens en guardi».

En un principi l'Enric no va entendre res. Es preguntava què volia dir amb allò de les bruixes, fins que va adonar-se que les dents de la calavera del pany girades tenien la forma d'aquelles roques

anomenades les Bruixes Encantades que es troben al congost del Cairat. Una vegada havia girat la calavera va tornar a sentir aquells murmuris estranys. Eren diferents veus, i eren femenines.

L'Enric tenia molta por. Aquella troballa suposava una victòria que en aquell moment era incapaç d'assaborir. Finalment, va obrir el sac.

A l'interior hi havia una calavera, aquesta vegada autèntica. Tenia els pòmuls molt destacats i un aspecte molt més cruel al que habitualment tenen. Encara conservava uns cabells rogencs com el foc de l'Infern. Però el més inquietant de tot, eren els ullals. Llargs i afilats. Impropis d'un ésser humà.

L'Enric només podia tremolar. Deduïa que aquella calavera podia ser el cap d'en Montorch. La va observar detingudament. Va intentar moure els ullals per comprovar que no es tractava d'un joc macabre. Eren reals.

Just a sota hi havia un dietari, el d'en Pius Domènech. Tenia les tapes de color beix verdós i estava força ben conservat.

Finalment ho havia aconseguit, però a l'interior del cofre hi havia alguna cosa més. Era un sac més petit de color vermell lligat amb una cinta daurada. El va obrir amb molta cura i va deixar caure al palmell de la mà allò que hi havia al seu interior. Eren unes pedres cristal·lines de color fosc. N'hi havia de diferents mides i semblava que un dia totes havien estat una. Aleshores ho va entendre tot. Aquelles pedres havien de ser les restes de la Llàgrima del Sol negre. Les veus femenines es van tornar a fer presents. L'única cosa en què podia pensar l'Enric era en sortir d'aquell casalot fantasma. Va posar tots els objectes al cofre i va sortir corrents amb tota la intenció de no tornar-hi mai més.

